

Selliste Hispaania strateegiliste ettevõtjate maksevõime toetusfond, kes COVID-19 pandeemia tõttu kannatavad ajutiste raskuste all, on liidu õigusega kooskõlas

Meede, mille eesmärk on rekapitalizeerimismeetmete võtmine ja mille eelarve on 10 miljardit eurot, kujutab endast riigiabi kava, kuid on proportsionaalne ja mittediskrimineeriv

Hispaania teatas 2020. aasta juulis Euroopa Komisjonile abikavast, mille eesmärk on luua selliste Hispaania strateegiliste ettevõtjate maksevõime toetusfond, kes kannatavad COVID-19 pandeemia tõttu ajutiste raskuste all. Toetusfond on volitatud võtma erinevaid rekapitalizeerimismeetmeid ettevõtjate kasuks, kes ei tegutse finantsvaldkonnas, kuid kes asuvad Hispaanias ja kelle peamine tegevuskoht on Hispaanias ning kes on Hispaania majanduse jaoks käsitatavad süsteemselt olulise või strateegilisena¹. Riigieelarvest rahastatava abikava eelarve kuni 30. juunini 2021 on 10 miljardit eurot.

Kuna komisjon leidis, et teatatud abikava kujutab endast riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, hindas ta seda oma 19. märtsi 2020. aasta teatise „Riigiabi ajutine raamistik majanduse toetamiseks praeguse COVID-19 puhangu kontekstis“² põhjal. Komisjon tunnistas teatatud abikava 31. juuli 2020. aasta otsusega vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile b³ siseturuga kokkusobivaks. Nimetatud sätte kohaselt võib siseturuga teatud tingimustel kokkusobivaks pidada abi mõne liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks.

Lennuettevõtja Ryanair esitas selle otsuse tühistamiseks hagi, mille Euroopa Liidu Üldkohtu kümnes koda laiendatud koosseisus jättis aga rahuldamata. Üldkohus analüüsis selle raames niisuguse riigiabi kava kokkusobivust siseturuga, mis on vastu võetud eesmärgiga reageerida COVID-19 pandeemia põhjustatud tagajärgedele ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b arvestades⁴. Lisaks täpsustas Üldkohus riigiabi ja ELTL artikli 18 lõikes 1 sätestatud riikkondsuse põhjal diskrimineerimise keelu põhimõtte ning määruse 2015/1589⁵ artikli 1 punkti d tähenduses „abikava“ reguleerivate õigusnormide vahelist seost.

¹ Selleks, et nimetatud ettevõtjatel oleks võimalik kõnealusest abikavast toetust saada, peavad nad igal juhul vastama muudele kumulatiivsetele abikõlblikkuse tingimustele, mis on selle kavaga ette nähtud, ja seega tõendama esiteks, et ilma avaliku sektori ajutise toetuseta esinevad neil tõsised raskused tegevuse jätkamiseks, teiseks, et nende tegevuse sundlõpetamisel on negatiivne ja suurenenud mõju riiklikul või piirkondlikul tasandil toimuvale tegevusele või tööhõivele, kolmandaks, et nende jätkusuutlikkuse keskpikas ja pikas perspektiivis tagab elujõulisuse kava, milles on märgitud, kuidas ettevõtjad saavad kriisi ületada, ja kirjeldatud riikliku abi kavandatavat kasutamist, neljandaks, et neil on ette nähtud esialgne ajakava fondi poolt riigi toetuse tagasimaksmiseks, viiendaks, et raskusi ei esinenud juba 31. detsembril 2019, ja kuuendaks, et erafinantseerimine pankade või finantsturgude kaudu ei ole nende puhul võimalik või on võimalik aga sedavõrd kulukas, et see takistaks nende elujõulisuse säilimist.

² Teatis C/2020/1863 (ELT 2020, C 91 I, lk 1), muudetud 3. aprillil 2020 (ELT 2020, C 112 I, lk 1), 13. mail 2020 (ELT 2020, C 164, lk 3) ja 29. juunil 2020 (ELT 2020, C 218, lk 3).

³ Otsus C(2020) 5414 (final) riigiabi asjas SA.57659 (2020/N) – Hispaania – COVID-19 – Rekapitalizeerimisfond.

⁴ Üldkohus analüüsis 17. veebruari 2021. aasta otsuses Ryanair vs. komisjon ([T-238/20](#)) Rootsi riigi võetud abikava, mille eesmärk oli reageerida Rootsi lennutranspordi turule COVID-19 pandeemia põhjustatud tagajärgedele (vt pressiteade [16/21](#)). Oma 14. aprilli 2021. aasta otsuses Ryanair vs. komisjon (Finnair I; Covid-19) ([T-388/20](#)) analüüsis Üldkohus ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b alusel lisaks individuaalset abimeedet, mille Soome võttis COVID-19 pandeemia raames (vt pressiteade [53/21](#)).

⁵ Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määruse (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL] artikli 108 kohaldamiseks (ELT 2015, L 248, lk 9), artikli 1 punkti d kohaselt on abikava „mis tahes õigusakt, mille alusel võidakse ilma edasiste rakendusmeetmeteta anda individuaalset abi õigusaktis üldiselt ja abstraktselt määratletud

Üldkohtu hinnang

Esiteks uuris Üldkohus komisjoni otsust diskrimineerimiskeelu seisukohalt, kontrollides, kas kõnealuse abikavaga tekitatud erinev kohtlemine – kuivõrd sellest saavad kasu üksnes Hispaanias asuvad ja seal peamist tegevuskohta omavad ettevõtjad – on põhjendatav õigusjärgse eesmärgiga ning kas see on niisuguse eesmärgi saavutamiseks vajalik, sobiv ja proportsionaalne. Üldkohus analüüsis ka seda, milline õiguspärane on ELTL artikli 18 lõikel 1, mis keelab aluslepingute kohaldamisalal igasuguse diskrimineerimise riikkondsuse alusel, ilma et see piiraks aluslepingutes sisalduvate erisätete kohaldamist. Ent kuna Üldkohtu sõnul kuulub ELTL artikli 107 lõike 3 punkt b aluslepingutes sisalduvate erisätete hulka, analüüsis ta, kas kõnealuse abikava võib tunnistada siseturuga kokkusobivaks selle sätte alusel.

Sellega seoses kinnitab Üldkohus ühelt poolt, et kõnealuse abikava eesmärk vastab ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b sätestatud tingimustele, kuna selle mõte on kõrvaldada tõhusalt COVID-19 pandeemia põhjustatud tõsine häire Hispaania majanduses. Üldkohus lisas muu hulgas, et abisaajate strateegilise ja süsteemse olulisuse kriteerium peegeldab kõnealuse abi eesmärki.

Teiselt poolt leiab Üldkohus, et kõnealuse abikava kohaldamine üksnes ettevõtjatele, kes ei tegutse finantsvaldkonnas, kuid on Hispaania majanduse jaoks süsteemselt või strateegiliselt olulised, asuvad Hispaanias ja omavad seal peamist tegevuskohta, on samal ajal nii sobiv kui ka vajalik, et saavutada eesmärk kõrvaldada tõsine häire Hispaania majanduses. Üldkohtu hinnangul annavad nii abikõlblikkuse kriteeriumid, abi andmise reeglid, mis hõlmavad Hispaania riigi ajutist osalemist asjaomaste ettevõtjate kapitalis, kui ka abisaajate suhtes nimetatud abikavaga ette nähtud *ex post* piirangud⁶ tunnistust Hispaania soovist toetada ettevõtjaid, kes on tema majandusega tegelikult ja püsivalt seotud. Selline seisukoht on kooskõlas abikava eesmärgiga kõrvaldada tõsine häire Hispaania majanduses, pidades silmas selle arengut keskpikas ja pikas perspektiivis.

Mis puudutab abikava proportsionaalsust, siis leiab Üldkohus, et nähes ette üldkohaldatava ja mitut valdkonda hõlmava – asjaomast majandussektorit eristamata – abikava kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad, võis Hispaania õiguspäraselt tugineda abikõlblikkuse kriteeriumidele, mille eesmärk on teha kindlaks ettevõtjad, kes on tema majanduse jaoks süsteemselt või strateegiliselt olulised ning kellel on tema majandusega stabiilne ja püsiv seos. Teistsugune abikõlblikkuse kriteerium, mis hõlmaks Hispaania territooriumil pelgalt teenuse pakkujatena tegutsevaid ettevõtjaid, ei oleks saanud tagada nõuet, et abisaajatel peab olema stabiilne ja püsiv seos Hispaania majandusega, millel kõnealune abikava on rajatud.

Neid kaalutlusi silmas pidades kinnitas Üldkohus, et kõnealuse abikava eesmärk vastab ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b ette nähtud erandi nõudele ning et abi andmise reeglid ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärgi saavutamiseks. Seega ei riku see abikava diskrimineerimiskeelu põhimõtet ega ELTL artikli 18 esimest lõiku.

Teiseks analüüsis Üldkohus komisjoni otsust teenuste osutamise vabaduse ja asutamisevabaduse seisukohalt, mis on sätestatud vastavalt ELTL artiklites 56 ja 58. Üldkohus märgib sellega seoses, et teenuste osutamise vabadus ei ole sellisena kohaldatav transpordi valdkonnas, mida reguleerib määrust nr 1008/2008⁷ hõlmav erikord. Nimetatud määruse eesmärk on konkreetselt määratleda, millistel tingimustel kohaldatakse lennutranspordi valdkonnas teenuste osutamise vabaduse põhimõtet. Seda arvestades ei olnud Ryanair igal juhul millegagi tõendanud, kuidas võib tema välistamine kõnealuse meetmega ette nähtud

---

ettevõtjatele, ja mis tahes õigusakt, mille alusel võidakse anda eriprojektiga sidumata abi ühele või mitmele ettevõtjale määramata ajaks ja/või määramata ulatuses“.

⁶ Muu hulgas on tegemist liikmesriigi ametiasutustele kehtestatud läbipaistvuse ja aruandluse kohustustega kõnealuse abi kasutamise kohta ja abisaajatele ette nähtud keeluga võtta ülemääraseid riske või jätkata oma abist rahastatava äritegevuse agressiivset laiendamist, teha teatavaid koandumisi, omandada osalusi või maksta dividende seni, kuni nad ei ole saanud abi tagasi maksnud.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT 2008, L 293, lk 3).

rekapitaliseerimismeetmete kohaldamisalast pärssida tema võimalusi asuda Hispaaniasse või osutada teenuseid siht- ja lähtekohaga Hispaanias.

Kolmandaks lükkas Üldkohus tagasi väite, mille kohaselt on komisjon rikkunud kohustust kaaluda abi positiivset ja negatiivset mõju kaubandustingimustele ja moonutamata konkurentsi säilitamisele. Üldkohus märkis selle kohta, et erinevalt ETL artikli 107 lõike 3 punktist c ei ole niisugune kohustus ETL artikli 107 lõike 3 punkti b kohaselt nõutav ning et käesoleva juhtumi asjaoludel puudub sellisel kaalumisel mõte, arvestades, et selle tulemus on eeldatavasti positiivne.

Neljandaks, mis puudutab kõnealuse meetme väidetavalt ekslikku kvalifitseerimist „abikavaks“, siis otsustas Üldkohus, et Hispaania õiguse sätted, mis on kõnealuse abikava õiguslik alus⁸, kujutavad endast üldkohaldatavaid akte, mis reguleerivad kõiki kõnealuse abi tunnusjooni. Need sätted võimaldavad tegelikult iseenesest ilma edasiste rakendusmeetmeteta nii individuaalse abi andmist ettevõtjatele, kes seda taotleavad, kui ka määratleda abisaajad kindlaks üldiselt ja abstraktselt. Seetõttu **järeldas Üldkohus, et komisjon võis kõnealuse abi vastavalt määruse 2015/1589 artikli 1 punktile d kvalifitseerida abikavaks, ilma et ta rikuks õigusnormi.**

Lõpuks lükkab Üldkohus põhjendamatusesse tõttu tagasi väited, mis puudutavad põhjendamiskohustuse väidetavat rikkumist ja leiab, et ETL artikli 108 lõikest 2 tuletatud menetlusõiguste rikkumist puudutava väite põhjendatust ei ole vaja analüüsida.

MÄRKUS: Üldkohtu lahendi peale võib kahe kuu ja kümne päeva jooksul selle teatavastegemisest esitada üksnes õigusküsimustes apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule.

MÄRKUS: Tühistamishagiga taotletakse liidu õigusega vastuolus olevate liidu institutsioonide õigusaktide tühistamist. Teatud tingimustel võivad liikmesriigid, Euroopa institutsioonid ja eraõiguslikud isikud esitada Euroopa Kohtule või Üldkohtule tühistamishagi. Kui hagi on põhjendatud, tühistatakse õigusakt. Asjassepuutuv institutsioon peab täitma õiguslõnga, mis õigusakti tühistamisega võib tekkida.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Üldkohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127.

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106.

---

⁸ Eelkõige 3. juuli Real Decreto-ley 25/2020, de medidas urgentes para apoyar la reactivación económica y el empleo, (BOE nr 185, 6.7.2020) ja Acuerdo del Consejo de Ministros sobre el funcionamiento del Fondo de Apoyo a la Solvencia de las Empresas Estratégicas (Orden PCM/679/2020, 23.7. 2020) (BOE nr 201, 24.7.2020).